

Medicinernes Skiklub på Svartor

LEGELIVET

KARL O. NAKKEN

karln@ous-hf.no

Karl O. Nakken er dr.med., nevrolog og pensjonert overlege. Han var i mange år medisinsk ansvarlig ved Spesialsykehuset for epilepsi i Sandvika.

I doktorklubben er vi flere som er medlem i Medicinernes Skiklub, og det hender vi mimrer over tiden vi tilbrakte på klubbhytta på Svartor i de årene vi studerte.

Klubbhytta på Svartor per september 2024. Foto: Karl O. Nakken

Skiklubben ble stiftet i 1890 av noen medisinstudenter i Kristiania «for å fremme skiløbing og kameratskab». Etter å ha leid losji hos Oline Svartorsæter i lia øst for Sørkedalen i noen år, ble det i 1924 bygget en egen klubbhytte noen hundre meter nord for Svartorseter. Dessverre brant hytta ned i 1995, men den ble gjenoppført på samme grunnmur og innviet på ny i 1997. Hytta har 56 sengeplasser.

I de første årene hadde klubben flere dyktige skiløpere. I 1893 vant Ingemann Sverre kongepokalen og damenes pokal i Holmenkollen etter å ha hoppet 22 meter, som var ny bakkerekord. Straks etter skal han ha satt bakkerekord i Seterkollen, skiklubbens egen hoppbakke, med et hopp på 24 meter. Det sies at denne hoppbakken er Norges eldste som fortsatt er i bruk. Klubbens logo er inspirert av Sverres vinnerhopp i Holmenkollen.

Blant klubbens pionerer er det kjente skinavn som Einar Fredrik Lindboe, formann i Norges Skiforbund i årene 1922–27, Johan Matheson, som var den første som hoppet i Holmenkollbakken i 1892, og Hans Cato Aall, som var medlem av Norges olympiske komité i årene 1927–32.

Fra «skiløbing» til drikkebelte

For oss som anser skiløping som et uovertruffent og bredspektret profylaktikum og terapeutikum og som uten problemer velger bort vinglass med drikkebelte, var det noe skuffende å registrere at det med årene var blitt mindre «skiløbing» og mer «kameratskab» i klubben (les: rølpete festing). I hvert fall var det tilfellet i vår studietid (1965–1971).

«Det var noe skuffende å registrere at det med årene var blitt mindre 'skiløbing' og mer 'kameratskab' i klubben (les: rølpete festing)»

Opprinnelig var dette en klubb bare for menn. I 1973 tok man til vettet og åpnet også for kvinnelige medlemmer. Medlemskapet er livsvarig, og etter endte studier heves statusen til Gamlekar. For å bli fullverdig medlem måtte alle gjennom en halvt års prøveperiode som pygmé. Ved faste arrangementer, som Pygmusaften, Torskeaften eller Juleblot, var pygmeene faste servitører. Da *måtte* de stille opp, bare eget dødsfall var gyldig fraværsgrunn. Det hendte pygmeene ble utnyttet på det groveste. Selv husker jeg et medlem som ei kald vinternatt vekket en pygmé for å få ham til å varme dosetet for seg.

Størst inntrykk gjorde likevel det årlige hopprennet i Seterkollen. Denne sagnomsuste hoppbakken hadde et naturlig ovarenn og et særdeles bratt og smalt unnarenn. Banneret under hoppet med påskriften *Memento mori* var ment å minne hopperne om livets forgjengelighet. Som ledd i 100-årsmarkeringen for unionsoppløsningen fra Sverige ble et nytt hopp innviet i 2005.

Kom man skjevt ut fra hoppet, noe som ikke var uvanlig, ble man vitne til ufrivillig kvisting av ungskog. Bare de færreste turte å sette utfor uten først å ha inntatt et angstdempende middel. Slikt var å finne under hoppet i form av ei bøtte med øse. Bøtta inneholdt Fjellbekk, klubbens egenkomponerte drikk som besto av Simpsons appelsinsaft blandet med sprit (ev. vice versa). Drikken ble også kalt Rett i toppen. Enkelte særlig engstelige hoppere overdoserte i en grad som gjorde at de falt allerede i ovarennnet. Andre falt på hoppkanten, fikk et ublidt møte med kulen og lot seg skli nedover unnarennnet til den beryktede dolpa. Denne overgangen, også kalt undergangen, utgjorde en tilnærmet spiss vinkel. De fleste hopperne ble her gjenfunnet mer eller mindre livløse. Vi minnes mang en ungfrue som kom ilende ned til dolpa og fryktet hun var blitt enke.

«Drikken kalles også Rett i toppen. Enkelte særlig engstelige hoppere overdoserer i en grad som gjør at de faller allerede i ovarennnet»

Annen omgang forløp omtrent som den første, men med færre og mer hypotone deltagere. Bare de med dødstrang tok toppfart. Et stående hopp etter å ha seilt over hoppet i lusefart ble ansett som den største skam.

Ei nål, bestikkelser og habile hoppere

En fest med premieutdeling fant sted samme kveld som hopprennet. I motsetning til i ordinære hopprenn ble den med det styggeste og korteste hoppet hyllet. Sammen med pokaler fulgte det med flaggbånd. Den som hoppet lengst, fikk pryde seg med det lengste båndet. Jo kortere hopp, jo kortere bånd. Den med det korteste hoppet fikk bare ei nål. Til «nåla» knyttet det seg stor prestisje. Juryformannen, som alltid var åpen for bestikkelser, måtte tåle mye kjeft og fantord fra dem som ikke nådde opp og som mente seg bortdømt.

I doktorklubben er vi enig om at vi lever i selvopptatthetens tidsalder. På det siste møtet betrodde et av medlemmene oss at han alltid har forsøkt å unngå selvskryt, like fullt skulle vi vite at han i yngre år nok ville ha blitt en habil skihopper hadde det ikke vært for at han manglet hoppski og mot.

Publisert: 14. februar 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0024

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. september 2026.